

BO[≡]

MAGASINET

NR.2 / 2014

Bjarne Vatne pensjonist
side 8

Sameie valgte MOBO
side 32

Medlemsblad for
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG

**Symra-utbygging
til høsten** side 34

Start forfra

Kom du for sent hjem til nyhetssendingen? Med tjenesten Start forfra kan du med et enkelt tastetrykk starte nyhetene eller programmet du ønsker å se forfra, og få med deg alt fra start. Enkelt og genialt.

Start forfra er en av flere tjenester i underholdningsportalen T-We.

Les mer på canaldigital.no/t-we

 Canal Digital | Kabel-TV

Bredt utvalg, hurtig levering, gunstig pris

Bokjøkkenet har et stort utvalg av kvalitetsprodukter i flere stilarter. Gjennomført kvalitet er en forutsetning for at vi skal kunne sikre deg det beste resultatet. Våre luksus skuffer er garantert for en belastning opptil 25 kg.

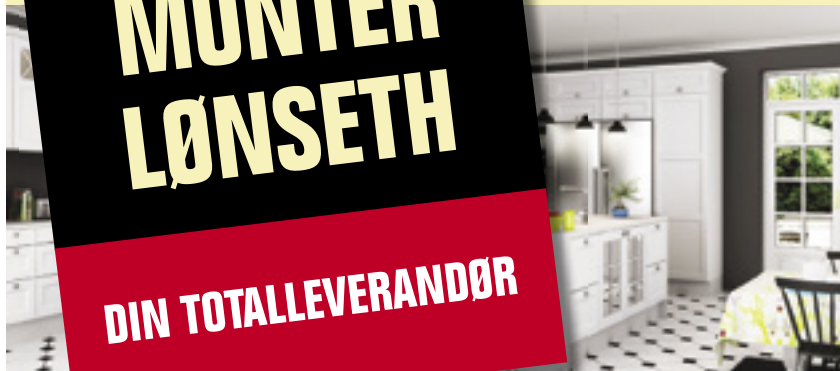
BOkjøkken

Coop Extra Bygg Molde
 Oscar Hanssens veg 2/4
 6415 Molde
 Tlf: 71 20 50 22
 Epost: maling@extra.coop.no
 Åpent: 09.00-20.00 (09.00-18.00)

MONTÉR LØNSETH

DIN TOTALLEVERANDØR

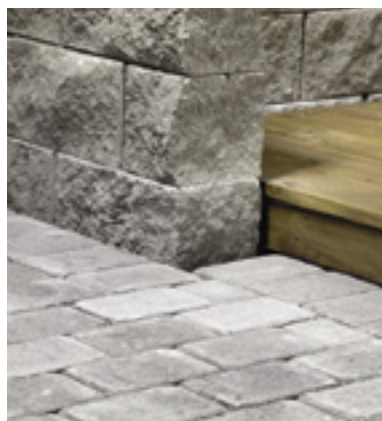
Kvalitetskjøkken fra AUBO

Vi leverer alt innen byggevarer!

Kom innom å registrer ditt navn i vår butikk
– du vil da få en fordelaktig rabattavtale på
alt du handler hos oss.

Velkommen!

Montér Lønseth

Birger Hatlebakkvei 10, 6415 Molde.

molde@monter.no. Tlf. 480 14 600. 730-17 (18) 10-14

monter.no

— Leder —

ROLF EIDSÆTER

OBOS-fusjon

På MOBOs generalforsamling 12. mai ble det vedtatt å utrede fusjon med Norges største boligbyggelag OBOS. Det samme vil sannsynligvis skje hos boligbyggelagene i Kristiansund og Ålesund. Boligbyggelagsnorge er i sterk endring, og på de siste 15 årene, har antall boligbyggelag blitt redusert fra 105 til 47. Det er mange årsaker til at dette skjer.

Boligbyggelagene hadde sin storhetstid innenfor boligbygging på 1960 og 1970-tallet. Da ble boligkøene i Norge avvirket, og boligbyggelagene var kommunenes boligpolitiske redskap i dette arbeidet. Etter den tid har boligbyggelagene bygget færre boliger, og ved lovendringen for boligbyggelag i 2005, ble de siste særordningene fjernet. Boligbyggelagene må nå bygge boliger etter samme økonomiske krav som andre utbyggere, og det betyr økt risiko gjennom tomtekjøp og realisering av prosjekter. MOBO har ikke bygget opp mye kapital fordi vi bygde borettslag etter selvkostprinsippet frem til 2005, og det gir begrensninger i hvor mange prosjekter vi kan engasjere oss i. Som del av OBOS, kan det gi medlemmene tilbud om flere nye boliger.

Medlemmene i MOBO vil få et utvidet tilbud gjennom fusjon med OBOS. Ansienniteten

vil bli beholdt, og det gir dermed forkjøpsrett til alle OBOS-boliger i hele landet. Det er en reell fordel i en tid der folk flytter mer, og der mange kan ha fordel av å bruke sitt medlemskap i andre byer.

Men først skal det gjennomføres fusjonsforhandlinger mellom MOBO og OBOS, og resultatet skal godkjennes av MOBOs generalforsamling. Det skjer enten på ekstraordinær generalforsamling til høsten eller på neste års ordinære generalforsamling.

Takk til Bjarne

Etter over 30 års arbeid i MOBO, blir leder for teknisk avdeling Bjarne Vatne pensjonist. I midten av juni er det ugenkallelig slutt. Bjarne representerer en utrolig breddekunnskap om borettslag og bolig-samvirket. Det har mange hatt god nytte av både blant borettslagene og internt i MOBO. Derfor benytter vi anledningen til også i denne spalten å takke Bjarne for den store og omfattende innsats han har lagt ned i jobben i MOBO.

Visste du at?

Granlia I rehabiliteres for syv millioner kr.

Innhold

FASTE SPALTER

Jusspalten	13
Tema	13
Mattipset	20
Reisetipset	22
Tanker over kaffekoppen	24
Kryssord & Sudoku	25

NYHETER

Fusjonsforhandlinger	6
Bjarne Vatne pensjoneres	8
Eikrem Panorama	10
Granlia I rehabiliteres	12
Klart for barnehage nr.11	30
Barnehagebussen	31
Stadig flere velger MOBO	32
Symra Park nærmer seg	34
Facebook-side for MOBO	36
Gratis verdivurdering	37

Tema: Trivsel og samhold - side 13

Medlemmene i MOBO vil få et utvidet tilbud gjennom fusjon med OBOS. Ansienniteten vil bli beholdt, og det gir dermed forkjøpsrett til alle OBOS-boliger i hele landet.

MEMLEMSBLAD FOR
MØRE OG RØMSDAL
BOLIGBYGGELAG
NR. 2, 2014

ANSVARLIG REDAKTØR

Direktør Rolf Eidsæter,
Møre og Romsdal Boligbyggelag

MØRE OG RØMSDAL
BOLIGBYGGELAG
Strandgata 5, 6415 Molde.

Tlf: 71 25 93 00

E-post: mobo@mobo.no
Hjemmeside: www.mobo.no

FORSIDEFOTO
Espen A. Istad

REDAKSJONELL PRODUKSJON
OG GRAFISK UTFORMING
TIBE Reklamebyrå AS
Postadr.: Postboks 473, 6400 Molde

Tlf: 71 20 12 00

Fax: 71 20 12 01

E-post: bomagasinet@tibe.no

MEDARBEIDERE I DETTE NUMMERET

Evy Strømme, Ove Rødal,
Frøydis Ulvin.

UTGITT AV

BS Media AS
Postboks 452 Sentrum.
0104 Oslo

ANNONSER

MRmedia
Storgata 11, 6413 Molde
Tlf: 71 21 05 60

Fax: 71 21 06 82

Mail: post@mrmmedia.no

TRYKK

Ålgård Offset, Ålgård

▲ Styreleder Leif Sverre Hoel innledet årets generalforsamling, i bakgrunnen direktør Rolf Eidsæter og møteleder Randi Fiksdal.

▲ 72 stemmeberettigede var til stede på årets generalforsamling i MOBO, hvor spørsmålet om fusjon med OBOS var en viktig sak. Det blir avgjørelse i saken til høsten eller neste vår.

Fusjonsforhandlinger med OBOS

En enstemmig generalforsamling 12. mai i MOBO sa seg enig i at administrasjonen og styret får fullmakt til å starte arbeidet med en fusjonsprosess med OBOS. Resultatet legges fram for ekstraordinær generalforsamling til høsten eller den ordinære generalforsamlingen neste vår.

📷 OVE RØDAL

– Det skal først utarbeides en fusjonsplan mellom OBOS og MOBO. Når den er godkjent i begge styre, er det denne planen som danner grunnlag for en sak til generalforsamlingen om fusjon. Mellom styrevedtak og behandling i generalforsamlingen, blir det gjort en selskaps-gjennomgang av MOBO, såkalt due diligence, opplyser direktør Rolf Eidsæter.

Men det store arbeidet med implementering av MOBOs drift i OBOS, vil skje etter at fusjon er vedtatt på generalforsamlingene, og frem til fusjonen er virksom. Det kan ta ca. et halvt år.

– Det betyr at vi ikke får all detaljinformasjo-

nen lagt frem på generalforsamlingen som skal vedta fusjonen, men fusjonsplanen som er godkjent av begge styre, understreker direktøren. Fusjonssaken var den store saken på årets generalforsamling, men etter direktørens innledning var det kun en kortfattet debatt om saken, blant annet om hvilken rolle Garanti, MOBO Servicesentral og MoBarn kan få etter en fusjon.

GJENVALG

Resultatregnskapet for 2013 i MOBO viste et underskudd på ca. 1,9 mill. kroner, og hovedår-

saken var oppussing av Strandgata 5 og underskudd i driften av Garanti. Årsregnskapet ble enstemmig godkjent, det samme en mindre justering av godtgjørelsen til styret. Leif Sverre Hoel ble gjenvalgt som leder, og Randi Fiksdal og Marit Moe Rasmussen tok gjenvalg som styremedlemmer.

STADIG FÆRRE LAG

I tillegg til å legge fram en lengre skriftlig redegjørelse om bakgrunnen for forslaget om fusjonsforhandlinger, tok direktør Eidsæter også opp saken muntlig. Han viste til den

Midler fra MOBO-fondet

I 2006 ble MOBO-fondet opprettet i samband med boligbyggelagets 60-årsjubileum, en sum på 1 mill. kroner. Mange gode nærmiljøtiltak og utsmykkingsprosjekter har fått midler siden starten, og MOBO ønsker gjerne tilbakemelding på hvordan det har gått med tiltakene i ettertid.

Denne gang fikk tre lag midler, seks hadde søkt.

Løkenvegen Borettslag fikk 14.000 kroner til utsmykning av fellesganger, Vestbo I samme sum til utsmykning av fellesganger. Hatlelia Borettslag fikk 5.000 kroner til sin «kaffekos» til innleie av kåsør – og 5.000 kroner for å følge opp aktiviteten i sin håndarbeidsklubb med kurs i hekling. Midlene skal dekke utgifter til instruktør. Forrige kurs samlet fullt hus!

enorme fusjonsbølgen som har skylt inn over boligsamvirket siden 1998. Den gang var det 105 lag, i dag er tallet 47 og nå kan det bli fusjonsforhandlinger med OBOS for både Kristiansund Boligbyggelag og Ålesund Boligbyggelag i tillegg til MOBO. Det er de tre lagene som har tatt initiativet overfor OBOS. Sunndal Boligbyggelag takket nei.

RAMMEVILKÅR ENDRET

Mye av årsaken til fusjonsbølgen er store endringer i boligbyggelagenes rammevilkår. I dag må MOBO og andre boligbyggelag ta all risiko, alle særfordeler er borte og det er viktigere enn noen gang med økonomiske muskler for å sikre en god drift med økt boligbygging i fokus. Dette har OBOS som et milliardkonsern.

Eidsæter understreket også at ingen av de 22 ansatte i MOBO skal sies opp om det blir fusjon, men at det kan bli naturlig avgang. Han var veldig klar på at MoBarn skal bestå som eget selskap. Utgangspunktet for de forhandlinger som skal skje er at datterselskapets drift skal forbli uforandret. I dag utgjør MoBarn 3-4 årsverk i MOBO pluss at de 10 barnehagene sysselsetter nærmere 200 personer.

MOBO-sjefen framholdt at OBOS er en seriøs og meget solid bedrift, og har både eget meglerforetak og egen bank. Andre fusjoner som OBOS har vært gjennom har vist at lokalmiljøet tilføres ekstra ressurser, at de ansatte beholder sine rettigheter, men at det på noen områder skjer endringer. Det vil være nivået på dette som vil vise om det blir aktuelt med fusjon eller ikke.

– OBOS har f. eks. på Hamar vist vilje til å investere lokalt, men det må samtidig komme lokale initiativ, påpekte Eidsæter. ••

▲ Hatlelia Borettslag fikk 10.000 fra MOBO-fondet. Turid-Iren Drønnesund tok imot prisen på vegne av borettslaget.

▲ Vestbo I mottok 14.000 til utsmykning. Bodil Magerøy tok imot prisen.

▲ Styreleder Terje Jünge mottok 14.000 kroner på vegne av Løkenvegen Borettslag.

- Vemodig å slutte i MOBO

En sosial person som vil bli savnet ved lunsjbordet med sine gode historier og evne til å starte debatter. Kunnskapsrik, stor arbeidskapasitet og løsningsorientert!

✍️ OVE RØDAL

Godordene er mange fra MOBO-kolleger når de skal karakterisere avdelingsleder for teknisk avdeling, Bjarne Fredrik Vatne, som tidlig i juni forlot MOBO-skuta etter 30 år for å bli aktiv pensjonist! Når du leser dette er han kanskje på sin nykjøpte hytte på Kvisvika på Nordmøre for å «jobbe». Kollega Kenneth Malmedal, også oppvokst i Fræna, har tatt over for Bjarne, og tittelen hans blir teknisk sjef.

– Det er rart å tenke på, jeg er faktisk den andre som har vært i MOBO i over 30 år. Den første var Grethe Grøvdal. Jeg kommer fortsatt til å ha litt kontakt med det gamle miljøet, som styreleder i MOBO Servicesentral de neste to årene. Så tråden kuttes ikke helt ennå!

VEMODIG

64-åringen medgir at det er vemodig å slutte.

– MOBO har et meget godt arbeidsmiljø og jeg har alltid vært fornøyd med staben i teknisk avdeling som jeg har ledet de siste 20 årene. Det har ikke vært noe problem å skaffe gode fagfolk, og de fleste har blitt i boligbyggelaget i mange år.

– Jeg husker godt første dagen i MOBO. Da var jeg med på garantibefaring i Kringsjø Borettslag, ettårsbefaring, forteller Bjarne. Hans første sjef på teknisk avdeling var Kaare Samdal. Senere kom Ole Bele, og da han sluttet i 1995 ble Bjarne ansvarlig for teknisk avdeling, som var på to mann da han begynte for 30 år siden, men i dag består av fire ingeniører. Bjarne fyller 65 år i januar, men valgte å slutte i juni fordi det gjør overgangen til pensjonistlivet lettere.

– På denne tiden er det mye å gjøre, både hjemme og på hytta. Det hadde vært litt tristere å starte pensjonisttilværelsen i januar, sier han etterfulgt av en god latter.

TEKNISK GEN

Bjarne Fredrik Vatne har alltid følt at han ville velge en teknisk yrkesveg. Faren Fredrik Vatne fra Farstad var entreprenør innen murfaget og en inspirator for sønnen. Senere har det også blitt faglig påbygging innen bedriftsøkonomi.

Yrkeskarrieren startet med fire saksbehandler-år i Husbanken i Oslo. Senere ble det nesten seks år som byggeleder i Trysilhus AS, avdeling Molde, med bygging av rundt 30 eneboliger i året og reisevirksomhet over hele Romsdal og Nordmøre. Han bosatte seg med familien, kone og to barn, i Hauglia i 1979, og bor fortsatt der.

MOBO har vært en flott arbeidsplass.

BJARNE FREDRIK VATNE

ELSKER HEKTISKE DAGER

– Å være byggeleder i Trysilhus betød lange arbeidsdager, lange reiser og det var ikke så lett å kombinere med kone og to små barn hjemme. Det var en viktig årsak til at jeg startet i MOBO i 1984, som den gang holdt til i Kirkebakken og samlokalisert med Istad. Det var like hektisk her, men jeg elsker hektiske arbeidsdager, at det er full trøkk, og liker ikke dødtid. Forskjellen var at jeg kunne avslutte dagen når klokka var 16 og komme hjem til vanlig tid, sier Bjarne, og legge til at han var den aller første som fikk mobiltelefon i boligbyggelaget - på 80-tallet. Den var både stor og dyr, men gjorde at han ble tilgjengelig for administrasjonen når han var ute på oppdrag. Saken om telefonen ble for øvrig behørig presentert i en eldre utgave av Bomagasinet.

– Faglig var det ikke så stor forskjell å gå fra å jobbe med eneboliger til annen bebyggelse. Oppgavene er ofte de samme om det er store eller små prosjekter man jobber med, sier han.

– Men som leder kom jeg bort i mange forsikringssaker gjennom årene og de kunne være utfordrende å ta seg av. Det har skjedd at telefonen har ringt midt på natta fra folk som har fått vann i hodet, og etterhvert skjønt at det ikke skyldes regnvær, men vann fra leiligheten over dem. Da haster med med hjelp!

VARIASJON

Han sier at MOBO har vært en flott arbeidsplass.

– Det var varierte arbeidsdager, aldri en dag lik den neste, med jobbing med små oppdrag til store byggeprosjekter. Jeg har vært så heldig å få være med på mange spennende oppdrag, blant annet flere av barnehagene i Molde og Fræna. For tre av dem var jeg byggeleder. Har også ledet prosjekter for stiftelsene Molde ungdomsboliger og Molde Pensjonistboliger.

Men tiden i MOBO har også inneholdt tragiske hendelser.

– Den meste dramatiske var brannen i Straumbo Borettslag i Vestnes, der en person omkom. Det var en veldig trist hendelse. Hele saken var menneskelig utfordrende på mange måter. I ettertid var jeg byggeleder for riving og gjenoppbygging av borettslaget.

I starten på MOBO-karrieren opplevde han også en større brann i Fannebo, med materielle skader.

– Heldigvis har det vært lite av slike hendelser. MOBO har lagt og legger stor vekt på å drive forebyggende arbeid og oppmuntre lagene til å rehabilitere og følge opp forskrifter og pålegg. Det har ført til at standarden på borettslag og sameier i MOBOs portefølje er god og trolig bedre enn i mange eneboliger.

STORE ENDRINGER

På de 30 årene Bjarne Fredrik Vatne har tilbrakt hos MOBO har han fått oppleve en utrolig endringstakt, fra tiden da notatene ble gjort med kulepenn og ble skrevet ut av damene i administrasjonen. Nå går alt på data og de ansatte har mange gode systemer å støtte seg på.

– Det er kjekt at alt er så godt på stell som i dag. Vi har tett dialog med lagene og sjekker at alt er i orden. Nå har vi fått et nytt godt redskap, BEVAR-plan, som mange lag bruker for å sikre systematisk vedlikehold, både løpende og periodisk. Vi fanger opp alt som gjelder fellesarealer inne og ute, og det ser ut til at andelseierne er flinke til å følge opp det som er deres ansvar. Når styret viser at de trår til, så trår også beboerne til.

Avdelingsleder for teknisk avdeling, Bjarne Fredrik Vatne, har gått over i pensjonistenes rekker etter 30 år i MOBO.

GLAD I SYDEN

Pensjonistlivet er i gang for alvor. Han blir ikke arbeidsledig med det første. Huset i Elnesvågen krever vedlikehold, og han hjelper sønnene i Molde og Fræna når det er behov for handyman-kunnskaper. Han regner også med at det blir mye tid på hytta i Kvisvika, som han kjøpte uten noen form for familiær tilknytning

til området.

– Det var et helt fritt kjøp, rett og slett ei hytte vi likte, sier 64-åringen, som regner med at kona også slår følge som pensjonist et av de nærmeste årene.

– Jeg elsker ellers Syden-turer med sol og saltvann, spesielt er vi glad i Arquineguin på Gran Canaria. Jeg har psoriasis og da er slike

opphold det beste jeg kan oppleve. Jeg er aktiv i psoriasisforeningen lokalt og på fylkesplan. Fræna Rotary er også så heldig å ha ham i sine medlemsrekker, og som nybakt pensjonist vil han nok sørge for at mange nye gode løsninger kommer på bordet framover og flytte mye av innsatsen fra MOBO til sitt eget lokale foreningsmiljø! ••

▲ Fasade sørøst med de siste endringer.

▲ Det er en meget stor variasjon i størrelse på leilighetene i blokka, fra 41 kvm. til 170 kvm.

Det blir nå totalt 84 leiligheter i Tiriltunga Borettslag, ved at det kommer ved nye, flotte leiligheter i det nederste planet. I tillegg klargjøres 24 tomter i nederste del av tomteområdet. Over tid kommer det totalt 35-40 eneboliger i feltet.

Garanti, som står for salget av leilighetene og tomten. Avdelingsleder Evy Strømme forteller at salgsarbeidet etter endringene nå starter for fullt og at salg av leiligheter og tomter vil pågå parallelt.

POSITIVE TILBAKEMELDINGER

– Vi har fått svært positive tilbakemeldinger på de justeringer som er foretatt. Det er lite tomter til salg i Molde, og ikke minst eneboligtomter uten binding, det vil si fritt valg av hustype og muligheter for selvbygging, sier Strømme. Tomtene til eneboligene er jevnt over på rundt en halvt mål. Med skrånende terreng over hele tomta får de fleste meget fin utsikt. For blokkbebyggelsen øverst er det også et stort pluss at

Innflytting i Eikrem Panorama neste år

Eikrem Panorama er ytterligere finpusset. På grunn av bedre tomtebeskaffenheter enn ventet er Tiriltunga Borettslag justert for å utnytte bygningskroppen enda bedre.

∟ OVE RØDAL

det kommer lav bebyggelse nederst på tomta.

Arbeidet med tomta til Tiriltunga Borettslag pågår for fullt, og støpingen er allerede i gang. I løpet av året vil grunnarbeidet for de 24 eneboligtomtene også være fullført, med opplegg for veg, vann og kloakk. Hovedvegen inn til området får navnet Tiriltungevegen.

BORETTSLAGET

Det vært gjort endringer i prosjektet som medfører flere bodplasser, flere leiligheter og en annen planløsning i spesielt andre plan i parkeringskjeller.

Terrenget rundt blokken er også endret for å få mer luft mellom blokkene og slippe forstøttingsmurer og/eller avsatser. Tilpasningene som har blitt gjort har utelukkende positive ringvirkninger med hensyn til utnyttelse og uttrykk av bygningen.

– Når kan kjøperne i Tiriltunga Borettslag regne med å flytte inn?

– Slik arbeidet ligger an, blir det innflyt-

ting i perioden fra august til november 2015. B-blokka, den midterste, blir ferdig sist.

Det er en meget stor variasjon i størrelse i blokka, fra 41 kvm. til 170 kvm, sier Strømme, som ser fram til en travel sommer og høst med stort salg av leiligheter og tomter i Eikrem Panorama.

Det planlegges blokkbebyggelse videre østover i den øverste del av av tomta, men hvordan den endelige utformingen her blir er ikke klart. Ifølge Strømme er dette er boliger som ennå ligger noe fram i tid, og som blir etablert som egne borettslag.

TOMTEVISNINGER

Prosjektet har tatt tid, og en periode var det noen reguleringsmessige skjær i sjøen. Men alle forhold, også med Avinor, er nå i orden. De aller fleste som kjøpte leilighet på bakgrunn av det første utkastet, er fortsatt interessert å flytte til det flotte boligfeltet i Molde, Eikrem Panorama.

– For at aktuelle kjøpere skal få et best mulig bilde av hvordan prosjektet blir, har vi etablert en visningsbrakke i byggeområdet til å profilere prosjektens utforming og innhold. Garanti kommer til å ha tomtevisninger med utgangspunkt i denne framover, sier Strømme. ••

Fakta: Granlia I Borettslag

Adresse: Mikkelvegen

Byggeår: 1964, innflyttet 1965

Beliggenhet: Sentral beliggenhet i øvre bydel med 10 minutters gangavstand fra sentrum. Nær dagligvarebutikk, barnehager og skoler.

Garasjer: 3 stk. Garasjer tildeles av styret i borettslaget. Månedsløse, ikke innskudd.

Dyrehold: Ikke tillatt.

Granlia 1 sett fra nordøst.

Granlia I rehabiliteres for syv millioner kr.

Granlia I Borettslag i Mikkelvegen – et borettslag mange som skal til og fra Nordbyen passerer på veg til og fra bysentrum – skal rehabiliteres for syv millioner kroner.

✍️ OVE RØDAL

Laget har 24 små leiligheter i ulik størrelse, og ble innflyttet i 1965. De fleste er ettroms, noen få toroms, og det er derfor hovedsakelig enslige som bor der.

– Styret har vært kjent med behovet for en rehabilitering og fikk gjennomført en BEVAR-plan i regi av teknisk avdeling. Den viste at det var betydelige mangler på den nesten 50 år gamle bygningsmassen, sier Bjarne Fredrik Vatne, avtroppende avdelingsleder for teknisk avdeling i MOBO.

Vatne opplyser at borettslaget skal skifte alle vinduer, tilleggsisolere alle yttervegger og få ny bordkledning, montere nye balkongdører og ikke minst bygge nye balkonger på ca. 6 kvm.

Leilighetene har til nå ikke hatt balkonger. Det skal installeres nytt ventilasjonsanlegg og det blir nye entredører. Takene skal også tekkes på nytt og det skal opparbeides ny parkeringsplass.

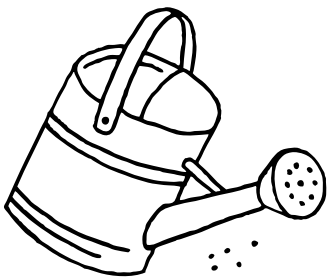
– Parkeringsplassen er liten, men vil etter rehabiliteringen dekke behovet til alle andelseierne.

En del formelle runder skal gjennomføres, blant annet i kommunen og med ekstraordinær generalforsamling i juni, før arbeidet kan startes i regi av Grytnes Entreprenør.

– I beste fall vil arbeidet kunne starte opp etter sommerferien. Med et halvt års byggetid vil prosjektet stå ferdig neste vår, sier Vatne. ••

▲ Granlia 1 sett fra nordvest.

Dugnad i borettslag og sameier

Nå er det dugnadstid i borettslag og sameier. I tillegg til at man får gjort unna praktiske oppgaver for en billig penge, er dugnad sosialt og bidrar til et godt bomiljø.

FINN STORMFELT

Styrets oppgave er å motivere så mange som mulig til å stille opp på dugnad. I de aller fleste borettslag og sameier går dette greit. Beboerne stiller opp og gjør en innsats en eller to ganger i året, selv om dette ikke er noen plikt. I enkelte borettslag eller sameier gis det dugnadsgebyr til de som ikke stiller opp. Dette er en problematisk praksis. Når andelseiere ikke har plikt til å delta, kan de ikke få gebyr for ikke å stille opp. Så hvilke andre virkemidler kan styret bruke for å motivere til deltagelse?

BETALE DE SOM STILLER OPP

Styret kan bruke økonomiske virkemidler for å gjøre forskjell på de som stiller på dugnad og de som lar være. Det som er viktig er at det gjøres på en riktig måte.

Den ene måten er at styret bruker borettslagets eller sameiets driftsmidler til å betale de som stiller opp på en vanlig dugnad. På en vanlig dugnad er det snakk om enkle arbeidsoppgaver som grenklipping, feiing og raking. Virkningen blir akkurat den samme som gebyr til de som ikke gjør noen innsats. Forskjellen er

at det gjøres på en lovlig måte. I følge Lignings-ABC vil beløpet som betales heller ikke være skattepliktig dersom de som stiller opp får forholdsmessig betalt. Det vil si at de ikke får betalt for å ha gjort en dugnadsinnsats utover egen del.

REDUSERTE FELLESKOSTNADER FOR STØRRE OPPGAVER

Den andre metoden egner seg best til større konkrete oppgaver, for eksempel beising av fasadene i et rekkehus.

I utgangspunktet er beising en del av borettslagets eller sameiets vedlikeholdsansvar som alle må betale for over de månedlige felleskostnadene. Hvis styret i stedet gir den enkelte mulighet til å beise sin fasade for å slippe å betale hva det koster å sette bort jobben for "sin del", vil dette være en mulig løsning. De som ikke benytter muligheten til å spare penger ved å gjøre jobben selv, må betale sin andel av kostnadene over felleskostnadene.

Noen borettslag og sameier velger denne metoden med reduserte felleskostnadene

også for de som stiller opp på en såkalt vanlig dugnad. Deltagerne på dugnaden må kun betale halve felleskostnader den måneden de stiller opp. Dette bør styret være forsiktige med å gjøre. Reglene i borettslagslovens § 5-19 og eierseksjonslovens § 23 om endring av fordelingsnøkkelen for felleskostnadene innebærer at det skal svært mye til før det kan foretas justeringer av fordelingen av felleskostnader.

Derfor er det bedre at styret betaler de som stiller opp på en såkalt vanlig dugnad i stedet for å gi dem reduserte felleskostnader. Er det snakk om større konkrete oppgaver som for eksempel beising, kan modellen med tillegg til felleskostnadene for dem som ikke utfører sin del, brukes. ••

FINN STORMFELT
ADVOKAT I NBBL

▲ Unger - Alle bidrar selv om saga er litt stor og trestammen er litt vrien å få saget ned.

- Dugnad - det er sånn det skal være, det

- Jeg synes det er veldig flott å delta i dugnader. Det er sånn det skal være når en bor i et fellesskap, sier Øystein Samuelsen.
- Skal vi ha det fint rundt oss, må en gå på litt selv også.

📷 OLE BJØRN ULSNÆS

▲ **Samhold** - Dugnader binder folk sammen, fastslår leder i borettslaget Lise Gram Dokka (til venstre med rive).

▲ **Vask** - Ann-Mari Johansen vasker gjerdet mens Kari Løvsletten Mikalsen rydder opp i gammelt rusk og rask.

◀ **Blir kjent** - Skal vi ha det fint rundt oss, må en gå på litt selv også, sier Øystein Samuelsen. I tillegg til at det er trivelig å jobbe sammen med andre, fører dugnaden til at vi kommer på talefot og blir bedre kjent med naboene våre.

Siste lørdagen i april surrer borettslaget Plassane av travel aktivitet. Fruktrærne beskjæres, et gjerde ut mot gangvegen blir vasket, et lite skogholt blir ryddet, og området rundt den nye fellesgrillen blir rensket for busker og småtrær. Mellom 30 og 40 dugnads-arbeidere i alle aldre gjør sitt for at borettslaget skal framstå fra sin beste side før sommeren kommer for fullt.

BEDRE KJENT

– Vi flyttet hit i fjor, så vi rakk å være med på høstdugnaden også, forteller Samuelsen oppe fra gardintrappen. Han er i sving med å beskjære et frukttre. – I tillegg til at det er trivelig å jobbe sammen med andre, fører dugnaden til at vi kommer på talefot og blir bedre kjent med naboene våre.

Det sosiale aspektet er like viktig som å få

arbeidet unna. Ingen har det så travelt at det ikke er tid til å slå av en prat over hageriva.

– Dugnader binder folk sammen, fastslår leder i borettslaget Lise Gram Dokka. Det er viktig og en av grunnene til at vi jobber sammen på denne måten. I tillegg kombinerer vi ofte dugnaden med noe mat - gjerne pølser. I dag blir det is til ungene. Pølser står stadig på menyen, men Plassane er et flerkulturelt borettslag, så for en tid siden fikk dugnadsgjengen servert vårruller.

LÆRE AV HVERANDRE

– Er det vanskelig å få beboerne til å stille opp i dugnader?

– Selvfølgelig er det ikke alle som bidrar, men mange kommer, sier borettslagslederen. Vi er mest opptatt av de som kommer, og tenker at

det er synd for dem som ikke deltar at de går glipp av det gode fellesskapet som følger med dugnadsinnsats. I dag er det godt med folk, og det er vi fornøyde med.

I Plassane borettslag er det mange familier med barn. Derfor er det kjøpt inn små trillebåre, spader og raker slik at ungene også har redskapen de trenger for å være med.

– Vi tenker på dugnad som et urnorsk fenomen. Stiller beboerne med annen kulturbakgrunn opp?

– Mange kommer. Jeg ser det slik at vi har mye å lære av hverandre. Folk fra andre kulturer er ofte mer sosiale enn oss trauste nordmenn. De holder sammen og bruker mye tid på sosiale aktiviteter. Det har vi mye å lære av. Samtidig kan vi lære bort de verdiene vi synes er viktige - som det å jobbe sammen på denne måten. ••

Tegner - Janja Rimac mener bestemt at lekerommet har bidratt til bedre miljø på Klyveåsen.

- Nå leker vi mye bedre sammen

- Før var vi ute og lekte forskjellige leker. Det gjør vi ennå, men nå har vi mulighet til å gjøre andre ting inne. Vi tegner, spiller biljard og har flere spill, forteller Janja Rimac (12). - Nå leker ungene fra hele Klyveåsen mye bedre sammen.

Lekerommet som de unge kan benytte, ble rehabilitert i forbindelse med at TV3 laget programmer om oppussing i blokkene.

I vinter laget TV3 flere innslag til serien «Norges styggeste rom» fra borettslaget Klyve V. En del av konseptet var at TV-selskapet holdt materialer og kjøpte inn leker og litt innredning i et fellesprosjekt. Borettslaget hadde tidligere et felles oppholdsrom som ikke lenger var i bruk.

GJORDE JOBBEN SELV

- Ungene gjorde det meste av oppussingsarbeidet selv ved hjelp av noen av de voksne i laget, sier borettslagsleder Doris Skjervum. Gode tips, maling og en del leker fikk vi av TV3. Vi fikk også en popkorn-maskin. Det var populært. Den er i bruk hver eneste gang vi er her. Barna og ungdommene i borettslaget kan bruke rommet, men det er krav om at det alltid er en voksen til stede. Det begrenser bruken noe.

- Lekerommet fungerer godt, men jeg skulle ønske det kunne være enda mer i bruk. Det krever bedre lydisolering opp til leiligheten over, forklarer Doris.

- Vi er her på tirsdager og fredager, men ikke aleine. Det er alltid en voksen fra borettslaget her. Det er litt dumt. Jeg skulle ønske at en av de eldste ungdommene kunne vært her og passet på, sier Janja.

LEKER BEDRE SAMMEN

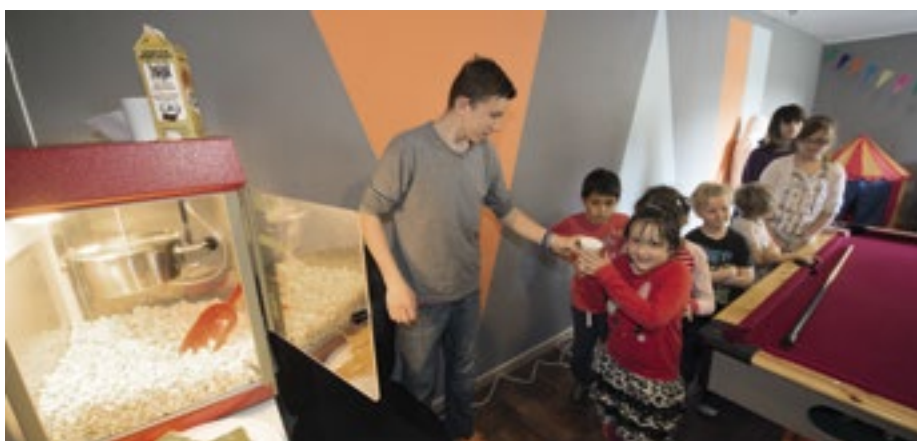
- Hva betyr det for miljøet at dere har fått dette rommet å være i?

- Det er bra, svarer Janja bestemt. Nå leker ungene fra hele Klyveåsen mye bedre sammen. Vi lagde fellesrommet sammen. Det har gitt et bra miljø her. Og så er det flott at rommet ikke bare er grått, men har mange farger og flotte møbler.

Ungdommene slår hull på myten om at

▲ Biljard - Danijel Despotovic konsentrerer seg om å senke en av biljardballene, mens Nicolai Langeland følger bekymret med.

▲ Popkorn - Køen blir lang når Ivan Rimac (14) lager popkorn.

den aldersgruppen bare er opptatt av PC'er og skjermbasert underholdning. Rundt bordet kastes det fram ønsker om spillkort, ludo, yatzy og svarteper. Spillene som TV3 kjøpte inn, var så avanserte. Ungdommene ønsker seg helt

vanlige spill.

- Det ønsket skal jeg innfri uten videre, sier borettslagsleder Doris. - Jeg garanterer at vi har slike spill på plass neste gang vi låser opp dørene til lekerommet. ••

En kokk til glede

Torunn Myhre er utdannet kokk. Til daglig jobber hun i barnehage og er styreleder på Tårngården og Tagtvedt II. Skulle tro hun hadde nok å henge fingrene i, men hun en person som bryr seg. Og da hun fikk låne kafeen på Tårngården, var ikke veien lang fra en god ide til vellykket gjennomføring.

✂️ MYRIAM H. BJERKLI

▲ Ole Lie, Jan F. Nilsen og Roy Nilsen prøver vanligvis å få med seg søndagsmiddagene i Tårngården. – Det er nydelig mat og vi treffer alltid kjentfolk, forteller de.

En søndag hver tredje måned har hun de siste to årene laget mat til eldre på Torstrand, både de som bor i Tårngården og i området rundt.

– Kaféen på Tårngården er et hyggelig samlingssted for de eldre, forteller Torunn Myhre.

– Men de har søndagsstengt. Og da kan helgene fort bli lange for den som bor alene. Jeg liker å lage mat, og jeg liker å se at folk hygger seg. Så derfor bestemte jeg meg for å gjøre noe med det.

OVERSKUDDET HAVNER I KJELENE

Sammen med tre-fire venner og frivillige medhjelpere, lager hun derfor mat for rundt 30 eldre Torstrandboere fire søndager i året. Maten betaler middagsgjestene selv, kr 100,- pr gang, men eventuelt overskudd ender opp som mer godsaker i kjelene og kanskje en gratismiddag på slutten av året. Men det er mye jobb. For selv om kafeteriaen er et flott utgangspunkt, så serverer den vanligvis mest halvfabrikata som kan

varmes i mikro-ovnen. Torunn må derfor gjøre det meste klart på forhånd, og i tillegg ha med seg både egne kokeplater og kjeler til maten.

– Det er litt jobb, og jeg får selvfølgelig ikke betalt i kroner og øre for dette. Men alle de gode tilbakemeldingene er betaling mer enn nok. De som kommer hit er først og fremst de som er med på Trivselkveldene her i Tårngården, så mange av dem kjenner hverandre ganske godt etter hvert. I tillegg er det åpent for de eldre som bor rundt her.

FØRST TIL MØLLA

For å vite hva hun trenger å kjøpe inn av mat, så må de som skal delta melde fra på forhånd. Og siden kafeteriaen ikke har plass til mer enn et ca. 30 stykker, fungerer det etter «først til mølla-prinsippet.»

– Det er fullt hver eneste gang, forteller Torunn, – og jeg ser at det er mange av de samme som stadig kommer tilbake. Hun smi-

▲ Torunn Olsen, Torunn Myhre og Britt Christiansen tar en siste sjekk av suppa før servering.

ler. – Og det tar jeg jo som et tegn på at de er fornøyd med maten.

Og siden hun er utdannet kokk, jukser hun ikke med råvarene.

– Jeg lager gjerne god norsk bondekost, det er slikt de som bor alene sjelden tar seg tid til å lage. Jeg holdt på i hele går for å bli ferdig, i dag er det fersk suppe med kjøttboller, grønnsaker, løksaus og poteter, etterfulgt av bløtkake og kaffe. Og vi støtter selvfølgelig også opp om det lokale næringslivet, og får litt rabatt her og der.

FERSK SUPPE ER BEST

– Torunn lager kjempegod mat, skryter Roy Nilsen, som forteller at han er en av de faste gjestene på søndagsmiddagene.

Han sitter sammen med to kamerater som begge nikker enig mellom suppeskjeene.

– Fersk suppe er best, sier de fornøyd. – Det eneste som kanskje kan konkurrere er grilla koteletter. ••

Mye kaffekos hos naboen

Hver fjerde nordmann drikker kaffe med naboen. Kaffekosen står sterkest i innlandet.

▲ Tonje R. Løwer, Kommunikasjonssjef i NBBL

– Nordmenn flest setter pris på naboene sine og har et hyggelig forhold til dem, sier kommunikasjonssjef Tonje Rock Løwer i Norske Boligbyggelag, NBBL.

NBBL har spurt 13 000 medlemme om hvilket forhold de har til sine naboer. Undersøkelsen viser at det store flertallet av nordmenn har et ukomplisert forhold til folk som bor tett innpå.

– Nesten alle hilser på naboen og slår av en

prat innimellom. Det er de vanligste formene for sosial omgang. For mange stanser kontakten med naboen der, sier Rock Løwer.

IKKE BARE PÅ NIKK

For mens 85 prosent sier at de småprater med naboene av og til, er det bare 24 prosent som drikker kaffe med dem.

– Det går nok et klart skille mellom alminnelig høflighet og det å banke på hos naboen. Men når én av fire sier at de gjerne tar en kopp kaffe med naboen, betyr det at svært mange nordmenn er mer enn på nikk med naboene sine.

Tallene viser klare geografiske variasjoner. I innlandsfylkene Hedmark og Oppland sier en av tre at de drikker kaffe med naboene, mot bare 14 prosent i Oslo.

FERIERER MED NABOEN

Noen tar naboskapet til store høyder.

– Så mange som 2,5 prosent sier at de ferierer sammen med naboene. Og det er heller ikke uvanlig å invitere naboene på fest. 13 prosent sier de fester med naboene sine mens åtte prosent spiser middag sammen.

Men den vanligste nabotjenesten er å ta inn post og aviser for hverandre.

Nesten halvparten av oss hjelper naboene med å ta inn aviser og post, mens 27 prosent tyr til naboen for å låne verktøy eller en kopp mel når vi selv har gått tomme.

– Gode naboer er gull verd når vi trenger en liten håndrekning. Mange hverdagskriser

blir unngått når naboer stiller opp og vanner blomstene eller passer barna i et knipetak, sier Løwer.

Sju prosent av de spurte har ingen sosial omgang med naboene sine, mens én prosent sier de prøver å unngå naboene. ••

Slik omgås vi naboer

- ◆ Småprater av og til (84 %)
- ◆ Hilser når jeg ser dem (74 %)
- ◆ Tar inn post og avis (48 %)
- ◆ Låner verktøy og andre ting (27 %)
 - ◆ Drikker kaffe (24 %)
 - ◆ Vanner blomster (19 %)
 - ◆ Felles fester (13 %)
 - ◆ Passer husdyr (7 %)
 - ◆ Passer barna (4 %)
 - ◆ Felles ferier (2,5 %)

Tallene er hentet fra «Den Store Norske Borettslagsundersøkelsen».

Elsker å lage mat!

Inger-Marie Ødegaard vokste opp på Romerike, flyttet til Oslo og jobbet som skolelærer i 17 år. Hun var glad i bylivet og skolearbeidet, men et ønske om en forandring i livet begynte å melde seg.

FRANK KARLSEN

Sammen med ektemannen og arkitekten Per kjøpte de den praktfulle Ullershov gården nær Vormo- og Glomma-vassdraget, en gård med 15 bygninger og tomt på 1000 mål. Gården har vært boplass siden år 500, har vært et administrativt og religiøst senter, tingsted, kult- og offersted for den norrøne guden Ullr.

Da ekteparet Ødegaard flyttet inn i 1993, begynte livet som bønder. Samtidig var det starten på omfattende restaureringsarbeid av forfalne bygninger som også pågår den dag i dag. For denne innsatsen er ekteparet tildelt Norsk Kulturarvs kvalitetsmerke - Olavsrosa.

Inger-Marie hadde fjøsstellet i de første årene på Ullershov, og hun avlet opp gjess til matauke og produksjon av delikatesspaté og posteier. På det meste hadde hun 1000 gjess, men i dag er det kun Hereford-kveg som står i fjøset. Sommerstid skjer også dyrking av økologisk urter til bruk i matlaging og salg i gårdsbutikken. En tid var det også kaffe- og kakeservering til folk som besøkte gården, for å lytte til lokal kulturhistorie fortalt av ekteparet. I dag er menyen betydelig mer omfattende og smaksrik.

STRABASISØS DEBUT

– Jeg måtte se etter lønnet arbeid. Og slik ble Ullershov Gård en besøksgård, et sted

for selskapsarrangementer og overnatting, forteller 73-årige Inger-Marie, som med selv-lært kokkekunst tilbereder tre til syv retters gourmetmiddager, inkludert hjemmelagde supper med urtekrydder fra egen have og selvkomponerte desserter.

I en årrekke har det knapt vært én weekend uten ett eller flere selskaper på Ullershov. Her arrangeres selskaper i anledning barnedåp, konfirmasjoner, brylluper, jubileer, nærings-livsseminarer og foreningsmøter.

GLEDER MEG

– Du har fylt 73 år. Når skal du pensjonere deg?

– Så lenge jeg står oppreist skal jeg lage mat til alle som gjester mitt ringe hjem. Jeg gleder meg over å vise frem alt det gamle og rare vi har på gården, fortelle gårdshistorien og å ta med nysgjerrige gjester opp i 2. etasje for å vise frem min sjeldne tekstil- og drakt-historiske samling, med kvinners klær og utstyr fra barndom til alderdom. Det meste stammer fra 1800-tallet, og er en samling som synliggjør hvordan kvinner levde sine liv og deres kunnskap, sier den allsidige husfrua på Ullershov Gård, som har gitt oss oppskrift på ovnsbakt ørret før. Nå får du hennes favorittsuppe –tomatsuppe. ••

Tomatsuppe med hagekjørvel og karvekål

- ♦ 6 friske tomater
- ♦ 1 boks tomatpuré
- ♦ 1 kvast hagekjørvel
- ♦ 1 kvast karvekål
- ♦ 1 liter vann
- ♦ 1 ts teriyaki (japansk krydder med orientalsk preg)
- ♦ 4 egg
- ♦ 1 dl rømme
- ♦ salt, pepper og sukker

1. De friske tomatene avskalles i kokende vann, grovhakkes og blandes med tomatpure.

2. Kjørvel og karvekål legges i en kjele med 1 liter vann som på forhånd er varmet opp til kokepunktet. Etter 10 minutters trekking siles kjørvel og karvekål fra den varme kraften.

3. Hell denne kraften i blandingen med hakkede tomater og pure. Gi et raskt oppkok. Merk at det bare skal være et oppkok, og at

kjelen deretter fjernes fra platen.

4. Tomatsuppen tilsettes et friskt dryss finhakket hagekjørvel og karvekålblader. Smak til med salt og pepper, ørlite sukker og teriyaki.

5. Suppen serveres med kokte egg skåret i båter og med en skje rømme i hver porsjon.

Drikke: En lett halvtørr Mosel Riesling, alternativt en Sancerre fra Loire.

DESSERT

Vaniljeparfait med bærkompott

- ♦ 5 eggeplomme
- ♦ 1 vaniljestang
- ♦ 75 g sukker
- ♦ 0,5 l fløte

Pisk fløte til myk krem og sett den kaldt. Pisk eggeplommer, vanilje og sukker i vannbad. Bland eggedosis forsiktig sammen med pisket fløte. Fyll massen i en sandkakeform eller andre små former og sett dem i fryseren.

Bærkompott

- ♦ 75 g frosne bær, for eksempel skogsbærblending
- ♦ 1/2 ts maisenna
- ♦ 1 ts honning
- ♦ Litt rødvin

Tin bærene og kok de opp sammen med honningen. Bland ut maisenna med litt vann. Ha dette sammen med bærene og kok opp igjen. Pynt med mynte.

Fakta om Dublin

Dublin er Irlands hovedstad og største by

INNBYGGERE
Ca. 1,2 millioner

AREAL
115 km²

OFFISIELT SPRÅK
Engelsk og irsk (gælisk)

VALUTA
Euro

▲ Det mest kjente stedet for studier i Dublin og Irland er Trinity College. Stedet ble grunnlagt på 1400-tallet.

Dublin

- Intim landsby og moderne storby

Dublin er en svært populær by for ovale weekendturer og regnes også som en av Europas hyggeligste hovedsteder. Det er ikke vanskelig å forstå. Enten du er ute etter fest, kunst, arkitektur eller på jakt etter nye opplevelser og bekjentskaper, du finner det meste i Dublin.

✍️ MYRIAM H. BJERKELI

Dublin er nok ikke en by du vil huske på grunn av dens skjønnhet eller størrelse, men den er definitivt svært sjarmerende. Her kan du drikke Guinness, lytte til irsk musikk, heie deg hes på en gælisk fotballkamp, shoppe deg fattig i et av byens eksklusive shoppingsenter, besøke kirker, slott og museum eller bare slappe av i en av byens mange grønne parker.

Dublin er satt sammen av mange landsbyer, delt på midten av elven Liffey. Det går en rekke røde Sightseeingbusser for den som vil ga en rask oversikt over byen. Der betaler du for 24-timer og kan gå av og på de ulike stoppene som

du ønsker det neste døgnet. Men dersom du foretrekker å bevege deg til fots, så rekker du også fint å få med deg både nord- og sørsiden av sentrum på bare noen timer.

PARTYTIME!

Hele 40 prosent av de som bor i byen er under 25 år, og Dublin har over 1000 puber. Irene er kjent for sin åpenhet, så det er lett å komme i prat med lokalbefolkningen, spesielt dersom du møter dem over en pint Guinness. Men enten du er på jakt etter uteliv eller ikke, et besøk i Temple Bar-distriktet er obligatorisk

for Dublin-turisten. Her ligger kafeene, restaurantene og pubene tett i tett. Opprinnelig var dette et gammelt kunstnerkvarter, og til tross for alle turistene har området beholdt sjarmen med sine smale og fargerike brosteinsgater, kaffebarer, kunstutstillinger og gatesangere. Her finner du også den populære puben Temple Bar, en pub med live irsk musikk hver kveld. Stort irskere blir det ikke.

SHOP TIL YOU DROP

For den shoppinglystne er det Henry Street på nordsiden av elven og Grafton Street og

▲ The Celtic Whiskey Shop ligger midt i bysentrum og er svært populær.

▲ Wellington monument i Phoenix-parken.

▲ Disse personene er faktisk levende!

▲ Ha'Penny Bridge, broen som krysser elven Liffey.

smågatene rundt som gjelder. Her finner du bl.a. Brown Thomas, et fasjonabelt og litt dyrt shopping senter, der de har det meste. Her ligger også Chanel, Dior, Gucci, Louis Vuitton, Hermès og flere andre kjente merkebutikker. I Grafton Street er det bestandig mye mennesker, men i sidegatene til denne hektiske gå-gaten finner du mange hyggelige ute-kafeer og sjarmerende blomstermarkeder. Og i parallellgatene til Grafton Street, South William Street, Fade Street, George's Arcade og Dawson Street, ligger det mange trendy og populære spisesteder. Tar du trikken tar det også bare ti minutter til det populære kjøpesenteret Dundrum Town Centre, som er Irlands største shoppingssenter.

4 SEASONS IN A DAY

Dublin har et mildt kystklima året rundt, det blir aldri verken veldig kaldt eller ekstremt varmt. I sommermånedene ligger gjerne temperaturen på rundt 20 grader. Men det er allikevel slett ikke utenkelig at du på en og samme dag kan oppleve både skinnende sol, plaskende regn, tilnærmet sludd og stiv kuling. Det hevdes da også at irene snakker enda mer om været enn det vi nordmenn gjør, og det sier kanskje det meste.

STEDER VERDT Å FÅ MED SEG

The Old Jameson Distillery, hvor du kan få smaksprøver av whisky og lære om den brune drikkens historie.

Dublin Castle, slott som var sete for den britiske administrasjonen i Irland frem til 1922. Gjennom århundrene har den vært residens for Irlands stattholder, også kjent som Irlands viseskonge. Viseskongens leilighet regnes som en av de flotteste rom i Dublin, og brukes blant annet ved innsettelse av landets president.

Trinity College, som ligger midt på Dame Street i Dublin. Universitetet ble åpnet i 1592 og biblioteket er verdt et besøk i seg selv.

Book of Kells har stått utstilt på Trinity College siden midten av 1800-tallet, og sees årlig av over 500,000 besøkende.

St. Valentines gravsted.

Kilmainham Prison. Dette tidligere fengselet åpnet i 1796, og kan by på mye grøssende historie.

Irish Museum of Modern Art, samtidskunst *Museum of Natural History*. Her finner du en enorm samling utstoppede dyr.

Guinness Store House, Dublins mest besøkte turistattraksjon. Øverst i tårnet på bryggeriet er det en bar med byens beste utsikt, der man også får en gratis Guinness øl.

Phoenix Park. Her finner du også Dublin Zoo. Inni parken lever det 1000 dædyr.

Temple Bar, gammel irsk pub med live musikk hver kveld.

Dublinia, her kan du oppleve hvordan Dublin så ut på vikingenes tid.

St Patrick's Cathedral, Irland største kirke. ••

→ Hvordan komme seg til Dublin

Du kan reise til Dublin med både SAS, Norwegian og RyanAir. Taxi i Dublin er rimelig, fra flyplassen og inn til sentrum koster det ca. €20.

Transport

Det finnes ikke undergrunnsbane i Dublin, men bybussene, DublinBus, har et ruteneett som dekker hele byen. Trikken heter «Luas». Den røde linjen løper nord for Liffey, mens den grønne linjen strekker seg sør for elven, fra byparken St. Stephen's Green og helt ut til kjøpesenteret Dundrum Town Centre.

Overnatting

Rimeligst er B&B (Bed & Breakfast). Overnatting med frokost kan koste kun €40 per natt. Men sjekk beliggenheten, mange av disse ligger ofte litt i utkanten av sentrum. Hoteller finnes i alle prisklasser og holder stort sett god standard. Prisene er ofte litt høyere på hotellene sør for elven Liffey.

Mer informasjon

- ✓ www.visitdublin.com
- ✓ www.dublineventguide.com
- ✓ www.whatsonin.ie/dublin
- ✓ www.discoverireland.ie

▲ Christ church catedral er Dublins eldste bygning.

Englebarnet

✍ MYRIAM H. BJERKELI 📷 KARI METTE ASTRUP

Da jeg var liten, trodde jeg på storken. Det er lenge siden, og det var hele Norges Ann Cath Vestly som sjokkerte meg med sannheten, en kveld jeg satt med hodet klistret til radioapparatet og barnetimen. Moren min prøvde å prate det vekk, men hun mislyktes selvfølgelig. AnnCath Vestly var helten, Storken var frikjent og min mor tatt i løgn. Derfor bestemte jeg meg allerede før jeg fikk barn, at jeg selv skulle være ærlig. Når barna ble store nok til å spørre, så var de også store nok til å få svar.

– Mamma, hvordan ble jeg til?

Stemmen hans er høy og klar, jeg ser ned på min fire år gamle sønn. Han ser opp på meg og venter på svar. Jeg banner høyt – innvendig. Vi sitter på bussen, den er full av folk. For et øyeblikk siden summet den av stemmene til de andre passasjerene. Nå er det stilt. Hele bussen holder pusten. Bare brummingen av bussmotoren høres, og selv den lyder svakere enn før.

– Mamma? Gutten begynner å bli utålmodig.

– Hvordan laget du meg?

– Æh, jeg har jo fortalt deg det før. Du var inne i magen min og...

Buss-sjåføren følger interessert med i speilet.

– Ja det vet jeg. Men hvordan kom jeg inn dit? Var jeg et slags frø? Spiste du meg?

Noen ler, men de som eier latteren ser på alt annet enn oss. Utsikten er tydeligvis veldig interessant akkurat her, jorde på jorde så langt øye kan se. De nyter synet i taushet, sittende på skrå i setene, slik at ørene deres peker riktig vei. Mot oss. Men de eneste som ser på oss, er øynene i speilet der framme. De smiler. Buss-sjåførens. Jeg begynner å bli nervøs, burde han ikke snart ta en titt på veien?

– Nei.

Jeg åpner munnen for å fable bort spørsmålet, blande inn en stork eller to, et aldri så lite eventyr. Prinsippene vakler. Barnet ser fremdeles på meg, med store, vitebegjærlige øyne. For fem minutter siden var han det vakreste barnet i verden. Jeg trekker ham inntil meg. Tett.

– Nei, jeg spiste deg ikke, sier jeg lavt, bare akkurat høyt nok til å overdøve bussmotoren.

– Jeg og pappa laget deg sammen. I mini – mini format. Og så lå du inne i magen min og grodde til du var stor og sterk og klar til å

komme ut å møte oss.

Uten pustepause hoppet jeg over på den delen av historien han hadde hørt mange ganger før, om hvor pen han var som baby, hvor sulten, hvor snill. Den deiligste babyen i hele verden var det akkurat vi som var så heldige at vi fikk. Han lytter fornøyd, faren er over. Rundt oss begynner igjen stemmene å surre. Jeg begynner å pakke sammen tingene våre. Vi er snart framme.

– Men mamma, hvordan kom jeg inn i magen?

Igen blir det stille i bussen. Noen hoder

lenger fram nikker bifallende. Det lille hodet har oppdaget en logisk brist i forklaringen min. Et klokt, lite barn. Mitt barn.

– Og hvordan kom jeg ut igjen?

– Kom nå, vi skal av. Se vi er framme.

Så skjønner han det. Plutselig. Lykkelig. Og høyt!

– Mamma! Kom jeg ut der hvor bæsjen kommer ut?

Jeg kan ennå høre latteren som spredte seg langsmed seterekkene vi passerte, der jeg rød-mende kjempet oss fra mot utgangen.

Uka etter kjøpte jeg meg bil. ••

Kryssord & Sudoku

				XORD .no	HELT I ORDEN	VISE KRUM- BØYD	↓	EMPIRI	LEVE	KUN	VIA
				→					↙		
				UJEVN				EVAS MAKE			
								KOM- MUNE			
REN	ENKEL	↓	TØRR	VESEN- ER							RETTIG- HET
↳			NEVNE	BYER I USA							
			SKREKK- VELDE			SKAPES					
						ISOLAT					
GJEN- GIV- ELSEN								BYRDE	↓	LEVER	
ARISTO- KRATI					GRAN- NER						
HOVEN					UNDER- GANG						
↳			PARAT					IKKE NEDRE			
			KUSTUS					INNTA			
DEKOR- ERE										NR. 9 ELV	
JEG				MAMMA MAN				REVNE GRØNT- FØR			
HØYDE- DRAG									↙	TVANG	
↳			KV. - NAVN					SPURTE		FLATE- MÅL	
			PADLER					BÅT- UTSTYR		HASTE	
KUNST				ELEN- DIGE							
INTET- SIG- ENDE				FLATE- INN- HOLDET							
BE- HØVE								KOM- PAKT			

Det er sommer og sol, og tid for å sette seg i godstolen ute og løse våre kryssord- og sudoku-oppgaver. Vi fikk inn veldig mange svar denne gangen, og håper selvsagt våre lesere er like ivrig også i det lyse årstid!

Tre vinnere av kryssord får fem Flax-lodd hver, og i tillegg deler vi ut fem Flax-lodd til tre vinnere av sudoku.

Innsendingsfrist: 1. august 2014.

Adresse: TIBE, postboks 473, 6401 Molde

Merk konvolutten med Kryssord nr. 2-2014 eller Sudoku nr. 2-2014.

Lykke til!

LØSNING KRYSSORD NR. 1, 2014

VINNERE NR. 1, 2014

Kryssord:
Bjørn Torgersen, 4810 Eydehavn
Kari Rigmor Størum, 3274 Larvik
Gunhild Sanden, 3513 Hønefoss

Sudoku:
Karna Hauge, 5590 Etne
Anne Margrete Todal, 3714 Skien
Hilde Mikalsen, 6512 Kristiansund

Vi gratulerer!

Jeg har løst det!

Fyll ut kontaktinformasjonen din nedenfor og kryss av.

Navn _____

Adresse _____

Postnr./Sted _____

KRYSSORD

SUDOKU

			4					6
3	5	7	6			8		1
6		4	8		1	5	3	
7					6		8	3
		8			6			
2	6		3					4
	7	3	9		2	4		8
9		6			4	3	2	5
8					5			

Lett

						3	7		
		2		1					9
	9		6						
	4		5		7	3			
5		3			4				
		7							6
		1		8				5	
		9	4		2				
6		3	5						

Middels

- Rimelig koseprat

Det er fortsatt mange som sverger til fasttelefonen. Det har boligbyggelagene tatt hensyn til når de har inngått avtale med ny teleoperatør.

✍ MARTA HOLSTEIN-BECK

Mobiltelefonene har for lengst gjort sitt inntog i de fleste hjem, og mange har kun smarttelefoner i huset. Likevel viser tallene fra Post- og Teletilsynet at overraskende mange nordmenn fortsatt har fasttelefon. Faktisk så mange som seks av ti. Mange setter fortsatt pris på den gode, gamle samtalen. For mens smarttelefonen innbyr til spill og sosialt samvær på nettet, er fasttelefonen selve symbolet på koseprat. I vårt langstrakte land er det mange som bor spredt og langt fra familie og venner. Det er fint å kunne snakke i fred og ro med dem man er glad i, uten å tenke på at batteriet snart blir tomt eller at prisen kanskje er for høy. Likevel er det svært sjelden å se gode tilbud på fastabonnement. Når boligbyggelagene fremforhandlet ny avtale med teleoperatøren Hello, hadde de også fasttelefon i tankene.

– Vi vet at mange av våre medlemmer har fasttelefon, så det var viktig for oss at en ny samarbeidspartner også kunne gi et godt tilbud på denne tjenesten, sier Rune Gaustad, som er administrerende direktør i

Boligbyggelagens Partner.

RIMELIGERE FOR ALLE

Hello, har operert i bedriftsmarkedet i mange år, men har nå skreddersydd priser for alle boligbyggelagens medlemmer. De tre abonnementsstypene tar hensyn til ulike behov, og du kan enkelt finne ut hva som passer deg best. Du kan bare stille deg selv spørsmålet: Er du beskjedent, snakkesalig eller pratesjuk? Når du har valgt det som passer best, bestiller du abonnementet enkelt på nett eller over telefon. Kundesentret til Hello er åpent helt til kl 18:00 på hverdager. Når du bytter til Hello får du beholde ditt gamle nummer, og i tillegg beholder du den gode dekningen du hadde før. Hello bruker nemlig Telenor-nettet til sine tjenester.

– Vi har vurdert flere teleselskaper og er trygge på at Hello vil være en god partner for oss. Nå oppfordrer vi medlemmene til å sjekke ut hva de kan spare på å benytte Hello gjennom Fordelskortet, sier Gaustad. ••

Slik gjør du det:

1. Gå inn på følgende internettside: <http://hello.no/bbltele/>
2. Klikk på "Bestille"- knappen.
3. Velg «Fasttelefoni»
4. Velg type abonnement (beskjedent, snakkesalig eller pratesjuk)
4. Legg inn opplysningene i bestillingskjemaet under.
5. Ønsker du å snakke med en kundebehandler, kan du ringe Hello på telefon 815 70 815.

10 mobiltips til sommerferien

- ♦ Om du skal utenlands, sjekk din operatørs gjeldende priser i det landet du skal til.
- ♦ I utlandet bør du bruke mobilt internett kun når det er absolutt nødvendig – dataforbruk kan være dyrt i utlandet utenfor EU.
- ♦ Problemer med å koble deg på den lokale operatørens nettverk i utlandet? Sjekk hvilke utenlandske operatører din norske operatør har avtale med og forsøk å søk opp nettverket manuelt. Normalt skal dette gå automatisk, men noen ganger trenger telefonen din litt hjelp.
- ♦ Koble deg til gratis Wi-fi når du må sjekke Facebook, mail, nyheter, osv. på mobiltelefonen.
- ♦ Last ned en valuta-app til telefonen din der du bare kan taste inn prisen på varen i NOK for så å få summen regnet om til lokal valuta.

- ♦ Bestill reserve-SIM i god tid før du reiser. Skulle være så uheldig å miste telefonen din på reise, vil dette være redningen. Reserve-SIM kan du for eksempel oppbevare i hotelrommets safe sammen med pass. Kjøp en ny rimelig telefon og sett i SIM-kortet,

så er du tilgjengelig igjen. Det gamle kortet blir deaktivert.

- ♦ Om du ikke har bredbånd på hytta di, velg et abonnement der du har mye data inkludert og sett opp telefonen din som Wifi-hotspot som alle i hytta med riktig passord kan bruke med sitt nettbrett eller laptop.
- ♦ Ha reiseforsikringen i orden. Dyre mobiltelefoner er lommetøyenes favoritt.
- ♦ Vil du ringe gratis og sende meldinger fra utlandet? Koble deg til et Wi-fi nettverk og last ned Skype-applikasjonen din til telefonen. Husk at du også kan sende meldinger via Facebook-applikasjonen på telefonen din.
- ♦ Bruk gjerne en av de mange GPS-applikasjonene som er tilgjengelige. Bare husk å last ned lokalt kart over Wi-fi, ellers så vil kartet laste seg ned over mobildata etter hvert som du beveger deg rundt.

Drømmereiser til medlemspris

Palmesus på en øde strand, familieferie hos Mikke Mus, en helg tettepakket med kulturopplevelser eller bilferie i Europa. Med Fordelskortet får du rabatter og bonus på din drømmereise.

✍ MARTA HOLSTEIN-BECK

Nordmenn reiser som aldri før, og mulighetene har aldri vært større. Det kan være vanskelig å orientere seg i jungelen av tilbud og priser. Har du Fordelskortet, kan du være sikker på at du får en god pris når du bestiller din ferie.

– Reise er viktig for våre medlemmer, og derfor har vi nå fremforhandlet gode rabatter hos landets ledende reisebyråer. Slik kan vi sikre at medlemmene kan finne sin drømmereise godt rabattert, sier Frank G. Mo, som er ansvarlig for reisetilbudene som tilbys hos alle de 42 boligbyggelagene som er med i ordningen.

Når han har jobbet med de ulike avtalene har han hele tiden hatt 550 000 medlemmer som et godt kort på hånden for å få de beste rabattene, men han har også hatt like mange feriedrøm-

mer å ta hensyn til.

– Våre medlemmer ønsker alt fra storby, sol og bad til temareiser. Det har vært viktig for oss å samarbeide med reisebyråer som har et bredt utvalg av tilbud, sier han.

Via Tours er fra i år nytt tilbud i Fordelskortet.

Selskapet er Norges største feriekjede, og tilbyr skreddersydde reiser etter kundens ønsker. Her kan du som medlem i boligbyggelaget nyte kampanjetilbud som inneholder alt fra familieferie i Disney World og safari til storbyferie i fascinerende Las Vegas. ••

Husk reiseforsikring

Nordmenn er et reisende folk, men til tross for at vi kan alt om reisemålet, og snakker minst et fremmedspråk, er det fortsatt mange som glemmer å kjøpe reiseforsikring. Samtidig viser statistikkene fra Finans Norge, at skadeutbetalingene aldri har vært større.

– Vi vet at det stadig utbetales flere skadeserstatninger til folk på reise. Rapporter vi har fått viser at det faktisk har vært en økning på hele syv prosent siden året før, forteller Rune Gaustad som er administrerende direktør i Boligbyggelagenes Partner.

Ferie er tid for sommer og kos, og de færreste bekymrer seg for at de kanskje bare får sett solen fra sengen på hotellrommet, men fjorårets tall viser at det faktisk er erstatningsutbetalingene i forbindelse med sykdom som øker mest. Har du forsikret deg gjennom ditt boligbyggelag, vet du at du er i de beste hender.

– Skulle du være så uheldig å oppleve større skade eller ulykke, er vi tilknyttet SOS-International. De vil bistå med hjemtransport, og sikre at dine rettigheter som pasient blir godt tatt vare på, sier Gaustad.

Mange har med seg det europeiske helse-trygdekortet når de reiser innenfor EØS. Dette gir dem samme rettigheter som innbyggerne i landet de besøker. Det er imidlertid mange av EØS landene som slett ikke har samme standard på sitt offentlige helsevesen som vi er vant med i Norge. Er du forsikret, kan du selv velge blant flere private behandlingssteder. ••

▲ Antall skadeerstatninger i forbindelse med reise øker for hvert år.

BOLIGBYGGELAGENES TELETJENESTER

Levert av
hello

4G - HD Voice - Bank ID - Telenor-dekning - Bedre priser

Ny teleavtale gir enda bedre priser til medlemmer av boligbyggelag!

**MOBIL-
TELEFONI** fra **29.-**
pr. mnd.

**FAST-
TELEFONI** fra **94.-**
pr. mnd.

**MOBILT-
BREDBÅND** fra **99.-**
pr. mnd.

Les mer og bestill på
<http://bbltele.hello.no>

Send SMS med kodeord "mobil" til 2077,
eller kontakt oss på 815 70 815

NYHET

Viktig melding

Avfall av isopor kan ikke lenger leveres sammen med plastemballasje. Skjerpede krav fra gjenvinningsanleggene gjør at isopor heretter må leveres til miljøstasjonen eller kastes i restavfallet.

Med vennlig hilsen
RIR

RIR, Årsetervn. 56, 6422 Molde • tlf.: 71 21 34 50 • rir@rir.no • www.rir.no

Gode råd, gode kjøp!

Malingseksperterne
finner du hos
MALIA

Benytt deg
av vår
MOBO-avtale!

MALIA
Gode råd - gode kjøp!

MALIA Gjenstad • Nøisomhedvegen 19 • Tlf 71 24 36 00
Åpent: Man-Fre 07.30-17 Tors 07.30-18 Lør 10-15
www.gjenstad.no • www.malia.no

Din lokale leverandør av

elektroinstallasjoner og sanitæranlegg

Elektroinstallasjon:

- i bolig/fritidsbolig
- i driftsbygning
- i næringsbygg

- Varme
- Belysning
- Varmepumpe
- Smarthus

SPØR
OSS OM
**gode
tilbud**

Rørleggertjenester:

- Sanitæranlegg
- Varmeanlegg
- Varmepumper
- Baderomsløsninger
- Boblekar/spa

SPØR
OSS OM
**gode
tilbud**

-fagfolk du kan stole på

- din elektriker

IELEKTRO

post@ielektro.no
Tel: 71 40 40 40

- din rørlegger

HUSTADRØR

post@hustadrør.no
Tel: 71 19 10 40

Photo: Time Features

Du finner oss i Molde, Vestnes, Gjemnes, Aukra og Fræna. Mer info på www.ielektro.no og www.hustadgruppen.no

Carnt Media

Klart for barnehage nr.11

MoBarn er et lokomotiv innen barnehagedriften i regionen og planlegger nå sin 11. barnehage! Den kommer på tomta til Bruhagen Panorama boligfelt i Averøy, kun 2-3 kilometer fra MoBarns første barnehage i Averøy, Røsandåsen barnehage, bygd i 2009. Planlagt driftsstart for den nye er 15. august 2015. Navnet: MoBarn Panorama Barnehage.

✍️ OVE RØDAL

– Det er en kommune i god vekst og stort behov for nye barnehageplasser, sier barnehagesjef Marie Løkvik i MoBarn. Hun opplyser at barnehagen blir liggende på en svært fint tomt, med flott utsikt og og lekeparks med gapahuk planlagt i friområdet nær barnehagen. Lekeparken vil stå til barnehagens disposisjon og naboene er velkomne til å benytte barnehagens uteområde på kveldstid.

4 AVDELINGER BYGGES

Averøy har etter byggingen av Atlanterhavsvegen blitt knyttet nærmere til Kristiansund, og de gode kommunikasjonene gjør at stadig flere bosetter seg i den idylliske kystkommunen. Opprinnelig planla Averøy kommune utbygging av eksisterende kommunal barnehage på Bremsnes, men disse planene ble lagt bort. Kommunestyret valgte MoBarns plan for barnehage på tomta til Bruhagen Panorama i spennende konkurranse med andre aktører.

Bygget vil få en litt annen utforming enn den nåværende MoBarn-barnehagen i Averøy. Arkitekten er nå i ferd med å utforme bygningene og vil der ta med seg det beste fra tidligere barnehager og samtidig tenke nye, gode løsninger for videre utvikling. Antall barn blir det samme, 72.

– Vi har fått garanti om tilskudd til drift av tre avdelinger fra kommunen. Vi starter også opp med tre avdelinger, men vi har valgt å bygge ut fire avdelinger fra starten for å unngå en kostbar påbygging senere. For på sikt er det utvilsomt behov for fire avdelinger, sier Marie Løkvik, som var på befaring i området nylig sammen med arkitekten, barnehagerådgiver Torill Frantzen i MoBarn, styrer Sissel Kronberg på Røsandåsen barnehage, teknisk sjef Bjarne Vatne i MOBO og representanter for tomteeierne og entreprenør Norgesbygg Meekbygg, som skal bygge barnehagen.

MANGE BARN

Det er fire grunneiere som eier tomteområ-

▲ På befaring f.v.: Torill Frantzen og Marie Løkvik fra MoBarn, Pål Rune Meek fra Norgesbygg Meekbygg og tomteeier Ingve Ellingvåg

det. Norgesbygg Meek Bygg har allerede reist mange boliger i området og flere kommer.

– Vi fikk vite at det allerede var mange barn i feltet, at en del nye barn er født i det siste og at det er planlagt mange flere, sier Løkvik med et smil. Hun regner med at det også kommer mange søknader om barnehageplass fra andre deler av kommunen siden det er enkle trafikale forhold i området hvor barnehagen skal bygges og lett adkomst. Den blir liggende sentralt til, bare kort veg fra Bruhagen sentrum, og tomte er allerede ferdigregulert.

Det er en andelsbarnehage, og dermed krav om kjøp av andel til kr 300 for private og 1100 for firma for å få tildelt plass i den samvirkebaserte barnehagen.

GODE ERFARINGER

Marie Løkvik tror mye av grunnen til at kommunestyret valgte MoBarn er de gode erfaringer man har fra Røsandåsen barnehage og at man har sett at MoBarn er gode barnehagedrivere. Barnehagens satsingsområder er friluftsliv og sunt kosthold. Hun tror også det ble vektlagt at barnehageeieren ikke tar ut noe utbytte fra driften.

– I og med at det blir oppstart i august neste år, haster det med å komme i gang. Håpet er at gravingen starter i september/oktober, sier Løkvik, som er glad for at det er en lokal entreprenør som bygger og at prosjektet med det gir gode lokale ringvirkninger sysselsettingsmessig. ••

F.v: Nina Kristensen, Irene Lønes Sekkenes og Anne Gjendem.

Barnehagebussen i drift fra august

Fra 15. august i år er den nye barnehagebussen til MoBarn klar til å ta med de første ungene ut på tur, med Anne Gjendem som sjåfør. Bussen vil få 20 plasser og ha sin base på Øverland barnehage når den ikke er i bruk.

Bussen er allerede helt ferdigbygd og blir kjørt til Molde i løpet av sommeren. Bussen vil i tillegg til sjåfør, som er fagarbeider, også ha med en fagarbeider (Irene Lønes Sekkenes) og en pedagogisk leder (Nina Kristensen) på turer rundt om i nærområdet og distriktet.

– Bussen er primært beregnet på førskole-

barna. I alt 26 barn skal dele på de 20 plassene. Det kommer til å bli flere faste steder i naturen de besøker over tid, sier barnehagesjef Marie Løkvik i MoBarn.

Hun opplyser at det blir en ren friluftsavdeling der barna tilbringer det meste av tiden ute i naturen. De drar ut i 9-tiden og er tilbake ved Øverland barnehage i 15-tiden fire dager i uka. Den femte dagen skal friluftsgruppa tilbringe i barnehagen mens de andre barna får disponere bussen, sier Løkvik, som ser frem til at det nye tilbudet kommer i gang over sommeren. ••

80 deltok på styreseminar

MOBO sørger for at tilknyttede borettslag og sameier har oppdaterte styre. Gjennom våren er en rekke nye personer valgt inn i styret på generalforsamling/årsmøte. Onsdag 21. mai fikk ca 80 personer viktig informasjon på styreseminaret som MOBO arrangerte på Rica Seilet Hotel.

Det var NBBLs meget rutinerede advokat Finn Stormfeldt som i tre timer ga deltagerne en rekke nyttige momenter for sitt arbeid i styret. Et

viktig tema var faktisk og rettslig rådighet i borettslag og sameier, der bruksoverlating og forkjøpsrett var sentrale punkter. Vedlikeholdsansvar var et annet viktig emne som Stormfeldt belyste svært godt, og han orienterte blant annet om endringer som har skjedd i lovverket. Advokaten brukte en god del tid på det praktiske styrearbeidet, blant annet hvilke forventninger folk hadde til arbeidet og hvilket ansvar man hadde som medlem i et styre. ••

▲ NBBLs advokat Finn Stormfeldt (f.v.) og MOBOs økonomisjef Randi Brokstad sammen med to av deltagerne på styreseminaret, Sissel Heggdal og Vebjørn Hjelmeseth.

Som styreleder eller styremedlem i et boligselskap er det mye du må ta stilling til, blant annet:

- ♦ Daglig drift
- ♦ Økonomi
- ♦ Regnskap
- ♦ Beboerhenvendelser
 - ♦ HMS
- ♦ Juridiske problemer
 - ♦ Vedlikehold

MOBO kan gjøre det enklere å ha dette ansvaret.

Stadig flere velger MOBO som forretningsfører

MOBO har det siste halvåret fått flere nye kunder i sin portefølje. Både små, mellomstore og store sameier tar kontakt med boligbyggelaget for å få tilbud om forretningsføreravtale, og med sine tilbud om tilpassede totalpakker blir MOBO ofte førstevalget.

Avdelingsleder for økonomiavdelingen, Randi Brokstad og forvaltningskonsulent Oddveig Anita Valle i MOBO og styreleder Erna Varhaugvik i Boligsameiet Fuglsetvegen 4 og 6 nyter en fin junidag på sistnevntes balkong. Sameiet har fra nyttår hatt MOBO som forretningsfører. Sameiet har 18 leiligheter.

Det første ordinære sameiermøte i Boligsameiet Fuglsetvegen 4 og 6 ble holdt på Seilet i regi av MOBO i vår.

Nylig valgte Boligsameiet Fuglsetvegen 4 og 6 boligbyggelaget som ny forretningsfører. Sameiet består av to blokker med til sammen 18 leiligheter (10-8). Også Lysgård Boligsameie har valgt MOBO. Sameiet har 8 boligheter.

DEKKER BEHOVET

– Vi brukte Planor fram til nyttår, før styret innhentet tilbud fra flere om å bli ny forretningsfører. Vi valgte MOBO fordi de kunne gi oss et totaltilbud som inneholdt de tjenester vi hadde behov for og som de andre ikke kunne matche, sier styreleder Erna Varhaugvik i Boligsameiet Fuglsetvegen 4 og 6.

Sameiet består av leiligheter fra 60 til 147 kvm. og har flott utsikt over fjord og fjell. Beboerne er fra 30 år og oppover til pensjo-

▲ Boligsameiet Fuglsetvegen 4 og 6 ligger vakkert til i skråningen overfor Fannestrandvegen, med nydelig utsikt over fjord og fjell.

nistalder, noen nyetablere og en del som har forlatt eneboligen og valgt en lettstelt bolig.

– Vi flyttet inn i fjor sommer og har det veldig trivelig sammen, sier Varhaugvik.

AKTIV MARKEDSFØRING

Økonomisjef Randi Brokstad i MOBO sier at boligbyggelaget nå markedsfører seg aktivt mot sameier.

– Noen tror at vi tar på oss oppdrag kun for tilknyttede borettslag, men slik er det ikke. Vi får stadig henvendelser fra sameiere som vil vite om våre tjenester og som synes at vår totalpakke er meget god. Den inneholder langt mer enn bare ren regnskapsførsel. Avtalen inkluderer både spesielt gode betingelser i bank og gunstige forsikringer som et sameie selv ikke vil kunne fremforhandle. En egen styreportal gjør hverdagen for styret mye lettere. Våre kunder får også tilbud om å melde seg inn i Moba Servicesentral som yter vaktmestertjenester og renholdsoppdrag til konkurransedyktige priser. Vi har i tillegg utarbeidet spesialpakker for de små sameiene, sier Brokstad. Hun påpeker den store kompetansen MOBO besitter innen forvaltning, salg, økonomi og tekniske tjenester. Med en profesjonell aktør som MOBO i ryggen føler styrene og beboerne også stor trygghet.

– Vi prøver å være en sterk støtte for styrene så de ikke føler at ansvaret blir for tungt. Vi er eksperter på alt som har med bolig å gjøre og dekker alle de behov som borettslag, stiftelser og

sameier har for forretningsførsel, understreker Brokstad. Hun oppfordrer alle boligselskaper som vil vite mer om MOBOs tjenester om å ta kontakt.

– Dere er hjertelig velkommen til å få vite om hva vi kan tilby, sier Brokstad. ••

MOBO gir deg en enkel, trygg og helhetlig støtte til styring av boligselskapet. Dette innebærer blant annet:

- ♦ Fast forvaltningsansvarlig/rådgiver
- ♦ Spesialkompetanse innenfor styrearbeid
- ♦ Portal for tilgang til egne data (styreportalen)
- ♦ Kurs, temamøter og seminarer for tillitsvalgte
- ♦ Vurdering av selskapets økonomi
- ♦ Årlig budsjettutkast
- ♦ Likviditets- og langtidbudsjetter
- ♦ Bistand ved låneopptak
- ♦ Oppfølging av løpende lån
- ♦ Ligningsoppgaver
- ♦ Årsoppgjør
- ♦ Møteledelse og tilrettelegging ved generalforsamling/sameiermøte
- ♦ Bistand til utarbeidelse av årsmelding
- ♦ Innkreving/oppfølging felleskostnader og leie fra beboerne
- ♦ Tekniske tjenester fra egen teknisk avdeling
- ♦ Egen megleravdeling med god kompetanse innen salg av boliger

Symra Park nærmer seg

Mange har ventet på utbyggingen av en ny boligblokk der den gamle Symra-bygningen ennå står. Nå nærmer det seg! Alle godkjenninger for 15 nye leiligheter foreligger og salget av boligene har startet. Innflytting av Symra Park vil trolig skje sommer/høst 2015, forutsatt byggestart i høst.

∠ OVE RØDAL

Avdelingsleder Evy Strømme i Garanti opplyser at de siste detaljene kom på plass i slutten av mai, med plantegninger, leveransebeskrivelser og priser.

– Det er det estlandske firmaet Kodemaja som skal levere ferdige moduler. Vi har hatt et godt samarbeid med dem tidligere, blant annet i Elvegata og Fårstadplassen. Rett før grunnarbeidet på tomten starter, vil riving av det gamle bygget skje.

Salget kom i gang i slutten av mai og ut fra interessen som er registrert regner Strømme

med et positivt resultat.

– Vi må selge 9-10 leiligheter før vi kan starte. Så langt synes det som det skal gå greit og at vi kommer raskt i gang, sier Strømme.

Bygget vil bestå av fire etasjer, en underetasje med garasjer og tre etasjer med fem leiligheter i hver. Borettslaget får navnet Symra Park, og får en unik beliggenhet, med flott utsikt, og nærhet til Reknesparken, sentrum, museet, Chateauet og den grønne korridor.

Leilighetene får to størrelser, treroms på 88 kvm., fireroms på 94 kvm. Hun regner med

at de fleste kjøperne vil være voksne personer som selger sin nåværende bolig for å få en lettvinnt, moderne og sentralt beliggende leilighet.

– Prisene er differensiert ut fra beliggenhet, sier Strømme. Boligen får heis fra garasjeanlegg til hver etasje.

– Vi har godt håp om at produksjonen av elementene kommer i gang i høst og at grunnarbeidet starter samtidig. Med ett års byggetid er sommer/høst 2015 det mest sannsynlige innflyttingstidspunkt, avslutter Strømme. ••

▲ De seks elevene ved Bekkevoll ungdomsskole som jobbet med Facebook-side for MOBO: (f.v.) Ole Kristian Nordgård, Joar Eidsør Johansen, Adrian Gundersen, Agnete Morsund, Ann Helen Henriksen og Idunn Lystad Johnsen.

Laget Facebook-side for MOBO

Mange ungdommer vet ikke hva MOBO står for. Derfor har boligbyggelaget engasjert seg i Molde Næringsforums Gründercamp, og har hatt oppgaver for elever på Bekkevoll ungdomsskole og Bergmo ungdomsskole.

✍️ OVE RØDAL

Målet er at elevene skal bli kjent med lokalt arbeids- og næringsliv og få kunnskap om ulike yrker og utdanningsløp. Gründercampen i år ble gjennomført i april.

En gruppe på seks ungdommer, tre jenter og gutter, samarbeidet med Randi Brokstad og Oddveig Anita Valle i MOBOs økonomiavdeling for å opprette og utvikle en Facebook-side for Møre og Romsdal Boligbyggelag. Elevene hadde en knapp uke på seg før de la fram resultatet på en felles samling i aulaen på Bekkevoll ungdomsskole.

– De skapte en fin side, laget layout, vurderte innhold, frekvens og hvordan gjøre siden attraktiv for alle aldersgrupper, blant annet med bruk av Instagram. De la inn mange flotte bilder som

underbygget MOBOs visjon «Tid for å leve». De foreslo også konkurranser på Facebook-siden for å gjøre den enda mer attraktiv og tips spalte, sier Brokstad og Valle.

Foreløpig er ikke Facebook-siden lagt ut offentlig, men det er tanken at dette skal skje når all sidestruktur er på plass.

– Det er bra at skolene deltar på Gründercamp og vi synes at det er viktig å delta som bedrift Mange unge er ukjent med boligbyggelagets funksjoner og oppgaver. De er ofte ikke medlemmer i MOBO, og selv de som bor i borettslag vet gjerne lite om hvilke bedrift og hvilke tjenester Mobo tilbyr. Elevene som har deltatt i prosjektet har vært nede hos oss og blitt kjent med de ulike side av MOBOs virksomhet, sier de.

Et lignende oppgave ble tildelt en gruppe elever på Bergmo ungdomsskole, der temaet var Garanti Eiendomsmeistring. ••

▲ Randi Brokstad og Oddveig Anita Valle studerer utkastet til Facebook-side som ungdomskolelevne ved Bekkevoll laget.

Gratis verdivurdering og den optimale profilering

Garanti er MOBO-medlemmenes egen megler. For å markere dette har meglerkjeden derfor i en lengre periode tilbydd medlemmene gratis verdivurdering av boligen. Dette er et tilbud som har slått veldig godt an i markedet, forteller faglig leder i Garanti, Jan Egil Fornes.

📷 **OVE RØDAL**

– Vi kommer til å fortsette med dette tilbudet fremover. Det er viktig at MOBOs medlemmer føler verdien av medlemskapet også på denne måten, sier Fornes.

Ved å bruke Garanti nyter kundene også godt av en meget profesjonell markedsføring av boligene som skal selges. Nylig kom salgsprospektene i ny utgave og nytt design, med glanset og brettet papir og plantegninger i 3D/2D også på nett.

FINN.NO

– Våre boliger ligger som nettannonser på finn.no for å nå et bredt marked. Det er en unik salgskanal. Vi markedsfører også boligene på Facebook og andre sosiale kanaler, som Instagram. Garanti ligger svært langt fremme i bruken av ulike media som når mange potensielle kjøpere. Boligene ligger på våre egne sider på nettadressen garanti.no, sier Fornes.

MOBIL

Garanti har også nylig lansert en egen nettportal for mobile plattformer, et tilbud som på kort tid er blitt meget populært. 80-90 prosent av de som er på boligmarkedet ser boligen på nett først, og mange benytter mobiltelefon.

▲ Daglig leder Jan Egil Fornes i Garanti med de nye, glansede prospektene som kundene nå nyter godt av.

– Det er viktig at vi er ute med våre tilbud der folk kommuniserer, samtidig som vi har fokus på å være ute blant kundene gjennom tilbud som gratis verdivurdering. Boligkjøp handler om god kommunikasjon og tillit, sier Fornes.

RIKTIG TID

For øyeblikket er det en svært gunstig tid for alle som vil kjøpe ny bolig. Fram mot sommerferien

er det mange som ønsker å selge bolig og det betyr at svært mange attraktive kjøpsobjekter er ute på markedet.

– Vi merker stor interesse, med mange folk på visning. Det er ikke alltid at boligen selges etter første visning, men vi har mange omsetninger for øyeblikket. Potensielle kjøpere har da også mye å velge i. Utvalget nå er på topp, avslutter Fornes. ••

REISTAD

CONTAINERUTLEIE

Tel. 71 21 18 85

Mob. 911 04 708 / 930 66 420

Gjennom vår avtale med MOBO, gir vi MOBO medlemmer og borettslag rabatt på våre fra før rimelige priser.

NORGES
VINDUET

www.norgesvinduet.no

- i takt med tiden...

Norgesvinduet Svenningdal AS
Industriveien 1 - 8680 Trofoss
Tlf: 75 18 09 00 - Fax: 75 18 09 01

Norgesvinduet Bjørlo AS
Øyane 1 - 6770 Nordfjordeid
Tlf: 57 88 50 00 Fax: 57 88 50 01

Neste utgivelse av

BO
MAGASINET

kommer i september!

Ønsker du mer informasjon eller bestille annonse?

MRmedia

Møre og Romsdal Media

Tlf: 71 21 05 60

Fax: 71 21 06 82

E-post: post@mrmedia.no

Spisestuestol Skandia Junior
Design: Hans Brattrud

 fjordfiesta

www.fjordfiesta.com

KLAPPET & KLART

Dale Bruk Vestnes

Ring Thomas
994 19 892

Dale Bruk Elnesvågen/Eide

RING HANS
91802223

Malo Sagbruk

RING MAGNE
40433134

For deg som ikke vil, kan eller har tid,
har XL-BYGG håndverkere som tar
hele jobben for deg.

DALE BRUK

Elnesvågen

Tlf. 71 26 63 00

Man-fre 7³⁰-16³⁰

tors 7³⁰-18, lør 10-14

Eide

Tlf. 71 29 97 70

Man-fre 8-16³⁰

tors 8-18, lør 10-14

Vestnes

Tlf. 71 18 88 20

Man-fre 7-16³⁰

lør 10-14

MALO SAGBRUK

Jupitervn. 3, Bergmo, Molde

Tlf. 71 25 08 00, fax 71 25 08 01

Man-fre 7³⁰-17, tors 7³⁰-18, lør 10-14

Maling selges hos Dale Bruk avd. Elnesvågen og Eide og hos Malo Sagbruk.

xl-bygg.no